

ριστα. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐπομένως, τοῦ ὁποίου ἡ Ἑλληνικὴ μετάφρασις μαρτυρεῖ καὶ βαθεῖαν πραγματικὴν γνῶσιν καὶ σύντονον ἐπιμέλειαν, εἶναι ἀξιούστατον οὐ μόνον πρὸς τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς λοιπούς πάντας ὅσους ἐνδιαφέρει ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐν τῇ κλασικῇ ἀρχαίᾳ ἐρριζωμένης Ἑλληνικῆς περὶ τὴν φιλοσοφίαν φρασεολογίας. Τὸ κριτικὸν πνεῦμα, τὸ διὰ πάσης τῆς ἐργασίας τοῦ Κ. Λιθαδᾶ διῆκον, βοηθεῖ τὰ μέγιστα τοὺς σπουδαστάς, ἀποβαῖνον διὰ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ οἶνει ἀξιόλογος μεσίτης τῆς τῶν Ἀρχαίων λογικῆς καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς νεωτέρων συστημάτων. »

Ἰδού καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ συγγραφέως.

Ἐιδελβέργη, 15 Μαΐου 1861.

Λίαν ἔντιμε Κύριε,

Ἐν πρώτοις ἐξαιτοῦμαι τὴν συγγνώμην ὑμῶν, ὅτι μόλις σήμερον ἐκφράζω τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνην μου ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν 4 ἀντιτύπων τοῦ 4. μέρους τοῦ φιλοσοφικοῦ ἐγχειριδίου μου, τὸ ὁποῖον μετεγλωττίσατε καὶ ἐπεξεργάσθητε. Ἠθέλησα πρότερον νὰ διεξέλθω μετ' ἐπιστάσις καὶ καθ' ἑκαστα βρασνίσω τὸ ἔργον ὑμῶν, ὅπως δυνηθῶ παρρησια καὶ εἰλικρινῶς νὰ ἐπιφέρω τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν ὅσον οἶόν τε ὀρθὴν καὶ ἀμερόληπτον.

» Μετὰ ἀκριβοῦς βράσανον ἐσχημάτισα τὴν παποῖθσιν ὅτι ἡ ἐπεξεργασία αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἀρμοδιωτέρας, διότι ὑμεῖς, οἱ εἰς τὰ βῆθη τῆς Γερμανικῆς φιλοσοφίας εἰσδύσαντες, κέκτησθε, ὡς φαίνεται, καὶ ἔμφυτόν τινα κλίσιν περὶ τὸ φιλοσοφεῖν. Ἐὰν ἡ μετάφρασις παντὸς βιβλίου εἶναι δύσκολος, δυσκολωτέρα ἀποβαίνει ἡ τῶν φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων, ἐν τοῖς ὁποίοις ὀφείλει πολλάκις νὰ καταφάνηται ἀκριβοῦς ῥημονέστερον καὶ ἀτομικός τις τρόπος τοῦ διανοεῖσθαι. Ὑμεῖς ὅμως οὐ μόνον τὰς δυσκολίας ταύτας εὐτυχῶς ὑπερέβητε, ἀλλὰ (καὶ διὰ τοῦτο ἰδίως χαίρω) καὶ μετὰ πλήρους δημιουργικῆς τοῦ πνεύματος ἐλευθερίας μετεποιήσατε ἐκ τοῦ ἐμοῦ πονήματος ἐν τῇ ὡραίᾳ ὑμῶν μητρικῇ γλώσσῃ πόνημα ἕτερον καὶ ὅλως νέον.

» Ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα προεξάρχει πάσης ἄλλης γλώσσης τῶν πεφωτισμένων ἐθνῶν, ἰδίως ἐν τῷ φιλοσοφεῖν, διὰ τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς καὶ τὸ εὐκαμπτον. Πρὸς τὸ δαιμόνιον τοῦτο πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀντιστοιχοῦσι καὶ οἱ ὅροι καὶ αἱ περὶ τὴν φράσιν τροπαὶ ὅσας μεταχειρίσθητε ὅπως σαφῶς τε καὶ ἀκριβοῦς ὀρίσθητε τὰς ἐν τῷ συγγράμματί μου ἐννοίας καὶ τὰ διανοήματά μου· τὸ ἔργον τοῦτο τοσοῦτ' ἐπιδεξίως διεξηγάγετε ὥστε πολλοὶ τῶν πεπαιδευμένων ὁμογενῶν σας θέλουν πιστεῦσαι ὅτι ἀναγινώσκουσιν οὐχὶ μετάφρασιν, ἀλλὰ πρωτότυπὸν τι. Ὁμολογῶ δὲ ὑμῖν εἰλικρινῶς ὅτι τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς ἐμέ, ὅστις ὅσῳ ἀνεγίνωσκον τὴν ὑμετέραν μετάφρασιν, τοσοῦτ' ἐλησμένον τὸ πρωτότυπον πόνημά μου.

Ἡ περίπτωσις αὕτη ἐνισχύει ἐκ νέου ἔτι μᾶλλον τὴν ὁποίαν πολλάκις ὑπεστήριξα παρὰ τοῖς ἐμοῖς συμπολίταις γνώμην μου, ὅτι ἐκ πασῶν τῶν ἰνδογερ-

μανικῶν γλωσσῶν ἡ ἑλληνικὴ καὶ γερμανικὴ ἔχουσι μείζονα πνευματικὴν συγγένειαν καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν οὐσίαν ἐφάπτονται ἀλλήλων πολὺ ἐγγύτερον παρ' αὐτὴν τὴν λατινικὴν καὶ ἑλληνικὴν, μ' ὅλον ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς ἐξωτερικῆς συγγενείας καὶ καταγωγῆς τῶν τελευταίων τούτων εἶναι ἀναμφισβόλως μεγαλειότερος. Ἰδίως δὲ ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἱστορίας ἠδύνατό τις νὰ ἀνέωρῃ τῶν Ἑλλήνων καὶ Γερμανῶν οὐ μόνον τὴν πνευματικὴν συγγένειαν ἐν τε πολλοῖς ἄλλοις καὶ ἐν τῷ προσορισμῷ τῶν δύο φυλῶν, ἀλλὰ καὶ τινὰ πρὸς τούτοις ὁμοιότητα κατὰ τὰς ἐξωτερικὰς αὐτῶν τύχας καὶ περιπετείας. Ἡμεῖς δὲ ἐν Γερμανίᾳ εὐγνωμονοῦντες ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐξ ὧν τὴν σήμερον κατέχομεν ἀγαθὸν τὰ πλεῖστα ἐπήγασαν ἡμῖν ἐκ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ἀδελφῆς—τῆς ὡραίας Ἑλλάδος.

» Εὐγνωμονῶν ὑμῖν καὶ πάλιν, διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ, κτλ. »

ΔΙΑΦΘΟΡΑ.

—ooo—

ΠΑΠΘΥΣΜΟΣ. Εἰς τὴν ἀπαριθμῆσιν τῶν κατείκων τὴν γενομένην τὸ ἔτος τοῦτο, εἰς Λίλλην, πόλιν τῆς Γαλλίας, παρετηρήθη ἀξιοσημειώτως τις πληθυσμός. Εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οἰκίαν κατοικοῦσι 49 οἰκογένειαι ἔχουσαι 101 παῖδιά, ἥτοι κατὰ μέσον ὅρον 5 παῖδιά κατ' οἰκογένειαν, μὴ λογιζομένων τῶν ἀποθανόντων. Προσθετέον δὲ ὅτι καὶ 42 ἐκ τῶν γυναικῶν εἰσὶν ἔγγυροι.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀνεκαλύφθη ἐν τῇ ἐν Φιονία χερσονήσῳ Ἑλνῇ λίθος ἐξ καὶ ἡμίσεως ποδῶν μῆκος ἔχων καὶ φέρων ἀρχαίαν τῆς Ἀρκτοῦ (runique) ἐπιγραφὴν. Τοῦτο μαθὼν ὁ φιλόμουσος τῆς Δανίας Βασιλεὺς Φριδερίκος Ζ', ἐπεβιδάσθη εἰς τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ ἀτμόπλοιον ὁ *Ἰέραξ*, καὶ παρλαβὼν καὶ ἐπιστήμονας τινὰς ὡς καὶ τὸν καλλιτέχνην Ζεύθνην, ἀπῆλθεν ἵνα παρατηρήσῃ ἰδίῳις ὀφθαλμοῖς τὸν ἀξιοπερίεργον τοῦτον λίθον, καὶ τινὰ προσέτι κατὰ τὴν αὐτὴν θέσιν σωζόμενον ἀρχαιοτάτον τάφον ἐκ τοῦ εἶδους τῶν προδύμων τῶν γιγάντων. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τῆς Α. Μ. καὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς δοθείσης εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λίθου ἐπιγραφῆς, τὴν ἰχνογραφηθεῖσαν μὲν ὑπὸ τοῦ Ζευθνήου, δημοσιευθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ ἐν Κοπενάγῃ σοφοῦ καθηγητοῦ Κ. Καρόλου Χριστιανοῦ *Ῥάφνου*, ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐχαράχθη πρὶν ἢ εἰσαχθῇ ὁ χριστιανισμὸς κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη δηλαδὴ περὶ τὴν Π'—Θ' ἑκατονταετηρίδα· διὰ τοῦτο θεωρηθῇ ὡς μία τῶν ἀρχαιοτέρων ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν τοῦ εἶδους τούτου ἐπιγραφῶν· σημαίνει δὲ ταῦτα·

« *Ῥοδόλφος* ἔστησε τόνδε τὸν λίθον ἐν Γαύδῳ πρὸς Ἀρκτον, εἰς μνήμην τοῦ πνιγέντος ἀδελφιδῶ αὐτοῦ *Γυδμόνδου*. Ὁδῶρος ἐχάραξε » (δηλ. τὴν ἐπιγραφὴν).

Ι. ΔΕΚΗΓΑΛΛΑΣ.